

Simon de Wit brengt Duitse verdedigingswerken 'freie Küste' in kaart

Volop oorlogsbunkers in Heemskerk

DOOR JAN BUTTER

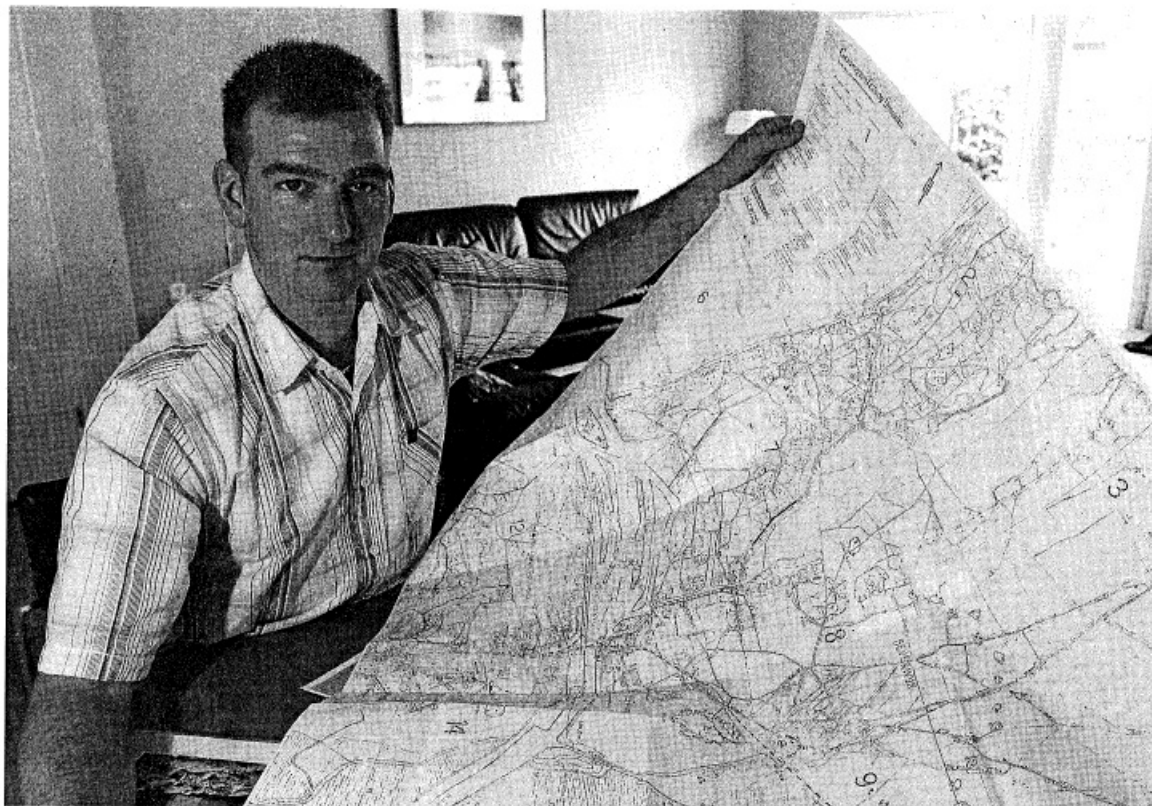
HEEMSKERK - Heemskerk staat niet bekend als het strijdtonel in de Tweede Wereldoorlog. Toch ziet Simon de Wit de stapel documenten en foto's uit de oorlog groeien en groeien. Hij is in de bunkers gedoken, zelfs letterlijk. In het najaar moet zijn speurwerk resulteren in een kloek boekwerk.

Recent nog heeft Simon de Wit, samen met een boswachter van PWN, een kleine geschutskoopel ontdekt in het duingebied, niet ver van de strandafgang van Heemskerk. Het stond nergens op een tekening, maar er moest iets zijn. Het was een zogenoemde Tobruk. Jawel, hij is er even in geweest. Het stonk er als de hel. Er lag een dode vos te ontbinden. De Wit is blij: want hiermee is weer een vraagteken minder.

Simon de Wit is zeker een oude man die een boek over bunkers in Heemskerk schrijft? Nee hoor, hij is pas 40 jaar oud. Hij kent de oorlog vooral uit de verhalen van zijn ouders. Als kind speelde hij soms in de bunkers. Die in zijn herinnering stonken naar pis en brand. Hij is ook wel op de bunkers aan de Noordermaatweg geklommen. Bunkers hebben altijd iets geheimzinnigs. Onderzoeken doet hij pas drie jaar.

Remise

Nog even over de Noordermaatweg. Links en rechts van de weg stonden bunkers, op het land van De Ruijter en bij De Wit. Geen familie. Bij de laatste was een langwerpige bouwwerk, een remise met een lange hellingbaan. „In de remise stonden zoeklichten. Dat was tamelijk kostbare apparatuur, vanwege het kristalglas. Dat moest goed beschermd staan. Via de lange hellingbaan werd de apparatuur van en naar een hoog platform gereden.”

Simon de Wit doet voor zijn boek nog steeds ontdekkingen: zoals de vondst van een Tobrukbundertje dat niet op de kaart stond.

FOTO RONALD GOEDHEER

De installatie was bedoeld om vijandelijke vliegtuigen te kunnen spotten. Die gingen natuurlijk niet over het zwaarbouwende Festung IJmuiden, en liever ook niet over het Stutzpunkt Castricum. Liever daartussen door, de zogenoemde

'freie Küste' van Heemskerk. Wat niet wil zeggen dat er geen verdedigingswerken waren. „Ik zit al op ruim honderd. Daar schrik ik van”, aldus de amateuronderzoeker die weet dat de bunkers aan de Noordermaatweg pas eind jaren tachtig en

begin jaren negentig zijn gesloopt.

Dit zijn herinnering weet hij dat bij de fietsenstalling van het Kruisbergstrand een paar bunkers stonden. Die dienden als opslag voor de strandverkoop van Vivo-winkelier Nic Vonk.

Op het strand stond het een en ander. Bij de Kruisberg, al waren dat veel meer houten barakken. Vlak achter de zeeerf waren bunkers, waaronder een biscoopbunker. Verreweg de meeste bunkers evenwel stonden bij de grens met Wijk aan

Zee, in het gebied Doolhof.

Het Doolhof is eigenlijk de noordrand van Festung IJmuiden, vertelt hij. Daarvan is nog heel veel bewaard gebleven. De bunkers liggen verscholen in duintoppen onder het zand. Een drietal is nu ingericht als

overwinteringsplaats voor vleermuizen en vlinders. Op het strand is alles gesloopt. Zo gauw iets ontdekt wordt, wordt het verwijderd, zegt De Wit. Hij heeft foto's, kaarten, tekeningen in overvloed. „Ja, er is veel documentatie. De Duitsers waren zeer grondlich.”

Schuurtje

Hij weet een heel bijzonder bunkertje in een achtertuin aan de Rijksstraatweg. Een telefoonbunkertje, aldus De Wit die vanwege de privacy geen adres meldt. „Ik had hem ontdekt op een kaart. Ik heb aangebeld. Staat er bij u een bunker in de tuin? Ze sloegen steil achterover. Dat ik dat wist. Ja, hij staat er. Ze hadden hem willen slopen, maar dat is een kostbare troep. Uiteindelijk hebben ze er nieuw muurtje omheen gemetseld. Het is nu een knap schuurtje, van buiten zie je er echt niets aan.”

De Heemskerker is op zoek naar foto's van de Lunet 8 aan de Maerten van Heemskerkstraat. Dat is een verdedigingswerk uit de tijd van Napoleon, maar hij werd ook door de Duitsers gebruikt. Die voegden een en ander toe aan de aarden vesting. „Het is waar De Lunetten, die nieuwe basisschool staat. Ik heb er alleen een tekening van met drie mitrailleursnesten erop. Maar een foto is helaas niet te vinden”, zo houdt hij zich aanbevolen.

Het proces van verzamelen is bijna voltooid. Veel tekst is al geschreven. Het is nu nog een kwestie van de laatste ontbrekende schakels te vinden. Een uitgever is er al: het Heemskerker Pressoffice. Directeur Jan Aardenburg is zelf ook heel geïnteresseerd, zegt Simon de Wit. Het boek, dat heel eenvoudig 'De bunkers in Heemskerk' gaat heten, moet liefst in het najaar verschijnen: uiteraard voor de feestdagen.

Voor aanvullende tips en foto's is Simon de Wit als volgt te bereiken: telefonisch 06-386 53 207 of per e-mail dewitenc@gmail.com.